

Marina Ilie

 <https://orcid.org/0009-0000-1379-2164>

Uniwersytet Bukareszteński
Bukareszt, Rumunia

Poezja polska w Rumunii. Przekład i recepcja (2000–2024)

Polish Poetry in Romania. Translation and Reception (2000–2024)

Abstract: Translations of Polish poetry into Romanian over the past two decades have been characterized by increasing dynamism and a diversity of poetic voices – from classic to contemporary authors. This trend is reflected not only in translation practices but also in local reception, indicating a significant improvement compared to the previous century, when poetic translations were relatively scarce in relation to other literary forms. Since 2000, several anthologies, over forty single-author volumes, and numerous poem selections published in journals have appeared. These publications – accompanied by critical commentaries – provide a solid basis for summarizing the current state of knowledge and identifying key trends and challenges that shape future translation efforts and their reception within the Romanian literary field. The article explores the evolving landscape of contemporary Polish poetry and highlights the role of the translator, who not only selects and renders poems but also crafts accompanying texts (introductions, afterwords, critical essays) that significantly shape how translated works are perceived. The study adopts an analytical-documentary approach, incorporating both quantitative and qualitative analysis of Polish poetry translated into Romanian. The conclusions drawn from this bibliographic review may serve as a starting point for future research and syntheses on literary transfers between Poland and Romania. For broader context, the article includes an appendix listing translations from 2000 to 2024, limited to single-author volumes and anthologies.

Keywords: Polish literature in Romania, translations of Polish poetry, translation dynamics, literary reception

Abstrakt: Przekłady polskiej poezji na język rumuński w ostatnich dwóch dekadach charakteryzują się rosnącą dynamiką oraz różnorodnością głosów poetyckich – od klasyków po współczesnych autorów. Tendencja ta znajduje odzwierciedlenie zarówno w praktykach translatorskich, jak i w lokalnej recepcji, co świadczy o znaczącym postępie w porównaniu z poprzednim stuleciem, kiedy to przekłady poezji były stosunkowo nieliczne na tle tłumaczeń innych form literackich. Od 2000 roku ukazało się kilka antologii, ponad 40 tomów autorskich oraz liczne wybory wierszy publikowane w czasopiśmie, które – wraz z ich omówieniami krytycznymi – stanowią solidną podstawę do podsumowania aktualnego stanu wiedzy oraz identyfikacji kluczowych trendów i wyzwań kształtujących przyszłe prace translatorskie i ich odbiór w Rumunii. Artykuł koncentruje się na rozwijającej się panoramie współczesnej polskiej poezji w Rumunii oraz na roli tłumacza, który nie tylko przekłada, lecz także dokonuje selekcji utworów i opracowuje teksty towarzyszące (przedmowy, posłowania, szkice krytyczno-literackie), znacząco wpływając na sposób postrzegania tłumaczonego dzieła. W opracowaniu zastosowano podejście analityczno-dokumentacyjne, uwzględniające zarówno ilościową, jak i jakościową analizę przekładów polskiej poezji na język rumuński. Wnioski płynące z tego przeglądu

bibliograficznego mogą posłużyć jako punkt wyjścia do dalszych badań i syntez dotyczących literackich transferów między Polską a Rumunią. Dla pełniejszego kontekstu dołączono aneks z przekładami poezji polskiej na rumuński z lat 2000–2024, ograniczony do tomów autorskich i antologii.

Słowa kluczowe: literatura polska w Rumunii, przekłady poezji polskiej, dynamika tłumaczeń, recepcja literacka

Rumuńska refleksja nad przekładem wpisuje się dziś w szerszy nurt badań interdyscyplinarnych i kulturowych. Jak zauważają Titela Vilceanu i Daniel Dejica, „granice traduktologii charakteryzują się płynnością” (Vilceanu, Dejica, 2022: 2022), co sprzyja działaniom analitycznym prowadzonym na styku literatury, historii idei oraz teorii komunikacji międzykulturowej. W związku z tym zainteresowanie przekładem literackim coraz częściej wykracza poza analizę warsztatu tłumacza, skupiając się również na opracowaniach o charakterze dokumentalnym, porównawczym czy przekrojowym. Niniejszy artykuł ma na celu przyjrzenie się obecności poezji polskiej w rumuńskim obiegu literackim w ostatnich dwóch dekadach, z uwzględnieniem kryteriów doboru tekstów oraz sposobów ich odbioru. Intencją nie jest jedynie rejestracja dostępnych przekładów, lecz także rekonstrukcja mechanizmów oddziaływania twórczości poetyckiej w kontekście wieloletniego zainteresowania literaturą polską w Rumunii.

Warto przypomnieć, że w ubiegłym wieku każda epoka w historii literatury polskiej doczekała się przekładów oraz obszernych opracowań w języku rumuńskim, ukazujących „charakterystyczne cechy, kierunki literackie oraz najwybitniejsze osiągnięcia w ich kontekście wydarzeniowym” (Velea, 2004: 5). Szczególne znaczenie pod tym względem ma monumentalne, trzytomowe dzieło zasłużonego rumuńskiego polonisty Stana Velei (1933–2007) *Istoria literaturii polone* [Historia literatury polskiej] (1986, 1990, 1995), jak również późniejsze prace tego badacza, m.in. monografia *Literatura polonă în România. Receptarea unei mari literaturi* [Literatura polska w Rumunii. Recepcja wielkiej literatury] (2001) oraz kompendium *Siluate literare din Țara Vistulei* [Sylwetki literackie znad Wisły] (2004). Wśród innych znaczących publikacji znajdują się: *Ipostaze lirice și narative* [Hipostazy liryczne i narracyjne]

(1999), *Literatura polonă între tradiție și modernitate* [Literatura polska pomiędzy tradycją a nowoczesnością] (2018) oraz *Literatura polonă. Reflexii critice* [Literatura polska: refleksje krytyczne] (2023), autorstwa prof. Constantina Geambașu, czołowego przedstawiciela polonistyki rumuńskiej, a także *Bibliografia traducerilor din literaturile slave (1945–2011)* [Bibliografia tłumaczeń z języków słowiańskich] (2011), przygotowana przez zespół slawistów z Uniwersytetu Bukareszteńskiego pod kierunkiem prof. Geambașu, który w tej samej publikacji opracował również bibliografię przekładów polskich dzieł literackich na język rumuński. Wymienione tytuły to klasyczne pozycje dotyczące przeglądu twórczości polskich autorów oraz ich tłumaczy w Rumunii, będące jednocześnie kluczowym punktem odniesienia dla dalszych badań nad recepcją literatury polskiej w tym kraju.

Retrospektywne spojrzenie na przekłady polskiej poezji w drugiej połowie XX wieku wskazuje, że w latach 1941–1999, poza antologiami¹,

¹ Pierwsza antologia polskiej poezji w języku rumuńskim ukazała się w 1935 roku: *Poezia poloneză contemporană* [Współczesna poezja polska] (oprac. i przeł. D. Czara, M. Sterian, Cartea Românească, Bukareszt 1935). Była to próba przybliżenia rumuńskim czytelnikom polskiej liryki międzywojennej, która otworzyła drogę następnym zbiorom poezji. W kolejnych dekadach pojawiły się inne znaczące antologie, wzbogacające obecność polskiej poezji w rumuńskim krajobrazie literackim: *Panorama poeziei universale contemporane* [Panorama współczesnej poezji powszechnej] (red. A.E. Baconsky, Albatros, Bukareszt 1972), zawierająca utwory takich poetów jak: Mieczysław Jastrun, Julian Przyboś czy Adam Ważyk; *Zece poeți polonezi contemporani* [Dziesięciu współczesnych poetów polskich]: Leopold Staff, Jarosław Iwaszkiewicz, Antoni Słonimski, Julian Przyboś, Mieczysław Jastrun, Tadeusz Różewicz, Wisława Szymborska, Jerzy Harasymowicz, Tadeusz Śliwiak, Małgorzata Hillar (oprac. i przeł. N. Mareș, przedm. I. Petrică, Univers, Bukareszt 1978); *Poezia poloneză contemporană* [Współczesna poezja polska] (wyb. i przeł. N. Mareș, przedm. V. Igny, Dacia, Kluż-Napoka 1981). W latach 80. pojawiła się trzytomowa antologia *Simbolismul european* [Symbolizm europejski] (wstęp Z. Molcut, oprac. M. Lăszlo-Kuściuk, Albatros, Bukareszt 1983), zawierająca wiersze Jana Kasprówicza, Kazimierza Przerwy-Tetmajera, Tadeusza Micińskiego,

w języku rumuńskim ukazało się około 20 autorskich tomów poetyckich. Największą popularnością cieszył się Adam Mickiewicz – jego twórczość przetłumaczono w pięciu odrębnych publikacjach². Na kolejnych miejscach uplasowali się Tadeusz Różewicz (trzy tomy)³ oraz Julian Tuwim⁴ i Wisława Szymborska⁵, z których każdy posiada dwa osobne zbiory. Warto również wspomnieć o innych przekładach, takich jak: *Treny* Jana Kochanowskiego (przeł. T. Gostyński, R. Ciocan, Bukareszt 1941), *Wiersze wybrane* Władysława Broniewskiego (przeł. C. Teodorescu, Bukareszt 1960), *Godzina myśli* Juliusza Słowackiego (przeł. M.R. Paraschivescu, Bukareszt 1962) oraz *Wiersze* Karola Wojtyły (przeł. N. Mareş, Bukareszt 1992). Te i inne publikacje wprowadziły zarówno klasyczne, jak i współczesne głosy poetyckie do rumuńskiego obiegu literackiego.

Stanisława Koraba-Brzozowskiego, Leopolda Staffa oraz Bolesława Leśmiana, co podkreśliło znaczenie polskiego symbolizmu w kontekście modernizmu przełomu XIX i XX wieku. Ważnym elementem tego procesu była także publikacja *Lirica poloneză* [Liryka polska] (wyb. i przeł. V. Butulescu, noty biobibl. L. Butulescu, Editura Fundației „I.D. Sîrbu”, Petroszany 1996).

² *Pan Tadeusz* (przeł. M.R. Paraschivescu, przedm. O. Zaicik, ESPLA, Bukareszt 1956); *Poezje* (przeł. V. Bârna, M.R. Paraschivescu, V. Teodorescu, ESPLA, Bukareszt 1957); *Poezje* (przeł. M.R. Paraschivescu, Editura Tineretului, Bukareszt 1959); *Wybór wierszy* (przedm. i tab. chron. N. Mareş, Minerva, Bukareszt 1978); *Ballady i romanse* (przeł. I. Petrică, M.R. Paraschivescu, V. Teodorescu, P. Stoicescu, Vl. Bârna, Univers, Bukareszt 1998).

³ *Poeme* [Wiersze] (przeł. N. Mareş, Junimea, Jassy 1973); *Poeme* [Wiersze] (przeł. I. Harasimowicz, przedm. Şt.A. Doinaş, Albatros, Bukareszt 1976); *Nelinişte* [Niepokój] (przeł., wybór, oprac. i tab. chron. N. Mareş, Minerva, Bukareszt 1984).

⁴ *Versuri pentru mari şi mici* [Wiersze dla dużych i małych] (przeł. D. Botez, Editura Tineretului, Bukareszt 1954); *Elefantul Trombocilă* [Słoń Trąbalski] (przeł. D. Botez, Editura Tineretului, Bukareszt 1963).

⁵ *Bucuria scrierii* [Radość pisanja] (przeł. i przedm. N. Mareş, Dacia, Kluż-Napoka 1977); *Sub o singură stea* [Pod jedną gwiazdką] (przeł. P. Stoicescu, C. Geambaşu, przedm. i wybór C. Geambaşu, Universal Dalsi, Bukareszt 1999).

Wśród tłumaczy, którzy odegrali istotną rolę w przekładzie polskiej poezji w minionym stuleciu, wyróżniają się takie postacie jak: Margareta Sterian (1897–1992), Dusza Czara (1898–1971), Virgil Teodorescu (1909–1987), Miron Radu Paraschivescu (1911–1971), Vlaicu Bârna (1913–1999), Ion Petrică (1934–2012), Nicolae Mareş (ur. 1938), Passionaria Stoicescu (ur. 1946), Constantin Geambaşu (ur. 1948) oraz Valeriu Butulescu (ur. 1953). Do ich grona dołączyli później inni tłumacze i poloniści przekładający literaturę polską, m.in.: Cristina Godun, Vasile Moga, Luiza Săvescu, Bogdan Mihai Polipciuc, Sabra Daici, Radosława Janowska-Lascar, Ioana Diaconu-Mureşan i Marina Ilie. Przyczynili się oni do popularyzacji polskiej poezji w Rumunii poprzez przekłady i/lub opracowania krytyczne. Ich działalność obejmuje zarówno publikacje tomów autorskich, jak i wybory wierszy zamieszczane w antologiach, czasopismach, a także na portalach internetowych, blogach i szeroko pojętych platformach cyfrowych.

Dynamikę przekładów w ostatniej dekadzie XX wieku szczegółowo opisuje prof. Geambaşu w rozdziale *Dekada literatury polskiej w Rumunii (1990–2000)* zawartym w tomie *Scriptori polonezi (secolul XX)* [Pisarze polscy XX wieku] (2002). Odnosząc się do kluczowych dzieł, które kształtowały pełny obraz literatury polskiej w Rumunii, autor wyróżnia dwa główne kierunki, którymi podążali rumuńscy poloniści i tłumacze po 1990 roku: uzupełnianie dorobku klasyków oraz odzyskiwanie twórczości polskich pisarzy awangardowych (Geambaşu, 2002: 205). Ponadto analiza różnorodnych głosów poetyckich pojawiających się w Rumunii w ciągu ostatnich dwóch dekad umożliwia wyróżnienie trzeciego kierunku – prezentowanie współczesnych i najnowszych tendencji w literaturze polskiej.

Wybitny rumuński polonista, tłumacz i badacz literatury, wieloletni profesor Uniwersytetu Bukareszteńskiego Constantin Geambaşu wnosi ogromny wkład w popularyzację polskiej poezji wśród odbiorców rumuńskojęzycznych dzięki znakomitym przekładom licznych wierszy publikowanych w tomach autorskich, z twórczości m.in.: Zbigniewa Herberta (2008, 2018), Ryszarda Krynickiego (2014, 2019), Tadeusza Różewicza (2014), Wisławy Szymborskiej (2014),

Piotra Sommera (2015), Stanisława Barańczaka (2018), Juliana Kornhausera (2018), Jerzego Jarniewicza (2019), Krzysztofa Karaska (2019), Tadeusza Dąbrowskiego (2020), Jana Polkowskiego (2020, 2021), Czesława Miłosza (2022) oraz Krzysztofa Koehlera (2024). Jego dorobek translatorski jest niezwykle imponujący i zróżnicowany – obejmuje niemal 100 książek przetłumaczonych na język rumuński od 1974 roku do dziś, wzbogaconych o przedmowy, prezentacje pisarzy, kalendaria biograficzne, a także szkice, rozprawy literackie i inne formy opracowań. Spośród nich ponad 30 stanowią tomy poezji, z których znaczna część powstała jako indywidualne przekłady, pozostałe zaś – we współpracy z innymi tłumaczami.

W ramach dwujęzycznych edycji przygotowanych przez prof. Geambușu znajdują się przekłady utworów Jana Kochanowskiego (*Treny*, we współpracy z P. Stoicescu, 2003), Wisławy Szymborskiej (*Chwila*, 2003), Adama Mickiewicza (*Sonety krymskie*, we współpracy z P. Stoicescu, 2005), Jana Twardowskiego (*Czas bez pożegnań*, we współpracy z B.M. Polipciuc, 2015), Aleksandra Nawrockiego (*Czas dawny miniony*, 2018) oraz Cypriana Kamila Norwida (*Kolebka pieśni*, 2018). Złożony charakter twórczości niektórych autorów wymagał w pewnych sytuacjach połączenia kompetencji tłumacza-polonisty i poety, co umożliwiała przekształcenie powstałego tekstu w formę artystyczną, w jak najwyższym stopniu odpowiadającą oryginałowi. Owocna w tym zakresie jest współpraca prof. Constantina Geambușu oraz Passionarii Stoicescu – poetki i cenionej tłumaczki języków słowiańskich – której efektem była publikacja dzieł kanonicznych autorów polskiej literatury, takich jak: Wisława Szymborska (2003, 2018), Kazimiera Iłakowiczówna (2008, 2024), Czesław Miłosz (2012), Bolesław Leśmian (2013), Jan Kochanowski (2022) oraz Adam Mickiewicz (2022). W przedmowie do tomu Leśmiana podkreśla się: „Poza talentem poetyckim i darem wersyfikacyjnym, P. Stoicescu przyjęła Leśmiana w swoim domu (jak zaleca P. Ricœur w eseju *O przekładzie*), będąc godnym gospodarzem i spełniając wszystkie wymagania narzucone przez gęstość i konkretność wybranych wierszy, specyfikę języka poetyckiego, jego ładunek filozoficzny i symboliczny – cechy,

które wymagają od tłumacza doświadczenia, talentu i intuicji” (Geambașu, 2013: 20). Ta forma współpracy odpowiada fundamentalnemu wyzwaniu przekładu poetyckiego: „odtworzeniu magii poezji” poprzez osiągnięcie ekwiwalencji afektywnej i estetycznej, a nie jedynie semantycznej (Nagy, 2020: 263).

Obok wcześniej wymienionych tomów rumuńska publiczność miała okazję zapoznać się również z twórczością poetycką m.in. takich autorów jak: Dariusz Sośnicki (*Familia P.*, przeł. V. Moga, 2011), Wojciech Bonowicz (*Ecouri și alte poeme*, przeł. S. Daici, 2014), Karol Wojtyła (*Poeme alese*, przeł. N. Mareș, 2015), Marcin Baran (*De la vișine putrezite la proceduri amoroase*, przeł. I. Diaconu-Mureșan, 2018), Adam Zagajewski (*În căutarea luminii*, przeł. C. Geambașu, M. Ilie, 2018), Jan Twardowski (*Stihuri cu har pentru mici și mari*, przeł. P. Stoicescu, B.M. Polipciuc, 2021), Jakub Kornhauser (*Fabrica de drojdzie*, przeł. R. Iftime Keskin, 2022), Adam Leszkiewicz (*Apocalipsă pseudo-câinească*, przeł. I. Diaconu-Mureșan, 2022), Halina Poświatowska (*Când vreau să trăiesc țin*, przeł. I. Diaconu-Mureșan, 2022) i Julia Hartwig (*Versuri americane*, przeł. C. Geambașu, V. Moga, 2023).

To, co podnosi wartość wielu z tych publikacji – oprócz niewątpliwych zasług autorów selekcji i tłumaczeń, dbających jednocześnie o aparat krytyczny (studia wprowadzające, przypisy, tabele chronologiczne) – to fakt, że zostały one wzbogacone przedmowami lub posłowiami uznanych polskich krytyków literackich i literaturoznawców, m.in.: Bogusława Doparta, Aleksandra Fiuta, Wojciecha Ligęzy, Joanny Dembińskiej-Pawelec oraz Piotra Śliwińskiego, a także badaczy młodszego pokolenia, takich jak: Marta Koronkiewicz, Aleksandra Iwanowska, Ewa Goczał, Bartosz Suwiński oraz Ireneusz Staroń (zob. *Aneks*).

Podobnie jak w poprzednim wieku, antologie poezji polskiej stanowią istotny punkt odniesienia, ukazując ewolucję podejścia do selekcji, przekładów oraz upowszechniania dorobku literackiego. W nowej perspektywie wydawniczej, obok specjalistycznych i tematycznych opracowań monograficznych, po 2000 roku powstały rozległe edycje

obejmujące zarówno klasyków, jak i współczesnych twórców. Jedną z pierwszych była *Antologie de poezie slavă premodernă (Sec. IX–XVIII)* [Antologia poezji słowiańskiej przednowoczesnej], opublikowana w 2003 roku przez EUB, pod redakcją Constantina Barboricǎ i Octavii Nedelcu. Szczególne miejsce zajmuje w niej polska poezja z XVI–XVIII wieku. Najnowszym istotnym opracowaniem jest obszerny tom *Romantismul mesianic polonez* [Polski mesjanizm romantyczny] (2022), autorstwa polonisty Vasile Mogi. Oprócz utworów dramatycznych, prozatorskich oraz tekstów o charakterze eseistyczno-teoretycznym, zawiera on wybory z twórczości poetyckiej Juliusza Słowackiego i Zygmunta Krasińskiego, opublikowane po raz pierwszy w języku rumuńskim.

Między tymi dwiema publikacjami ukazało się jeszcze siedem zbiorów poezji polskiej XX i początku XXI wieku, w tym rozszerzone wydanie *Antologii poezji polskiej* (2007) Mareśa, obejmujące wybór utworów ponad 100 polskich poetek i poetów – od Stanisława Wyspiańskiego, Leopolda Staffa i Kazimierzy Iłakowiczówny po Bronisławę Maję, Macieja Niemca, Urszulę Małgorzatę Benkę i Zbigniewa Macheja. Wznowiono również tom autorstwa Czary i Sterian (2011), 76 lat po jego pierwotnym wydaniu, a własne selekcje opublikowali także Butulescu (*10 poeți cracovieni* [10 krakowskich poetów], 2012; *Din lirica poloneză contemporană* [Ze współczesnej liryki polskiej], 2016) oraz Mareś (*Lirica feminină poloneză* [Polska liryka kobieca]⁶, 2016; *101 poeți polonezi* [101 polskich poetów], 2018). Nie mniej istotne są publikacje takie jak *Mosty: Warszawa – Bukareszt* (2018) oraz *Întâlniri – Poezii din Ucraina și Polonia* [Spotkania – wiersze z Ukrainy i Polski] (2022), które świadczą o intensyfikacji dialogu międzykulturowego oraz aktualizacji form prezentacji polskiej poezji w przestrzeni rumuńskiej.

⁶ W *Komentarzu do wydania* autor wyboru przyznaje, że zainteresowanie polską poezją kobiet towarzyszy mu od lat 70., kiedy zaczął zgłębiać twórczość Szymborskiej i Hillar. W zbiorze uwzględniono dorobek 37 poetek – od Marii Konopnickiej, Bronisławy Ostrowskiej i Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, po współczesne autorki, takie jak Magdalena Węgrzynowicz-Plichta i Anna Maria Musz.

Ważne tytuły z historii polskiej poezji, w dużej mierze odzyskiwane dzięki przekładom z ostatniego ćwierćwiecza, zostały poddane waloryzacji w badaniach krytycznoliterackich i przekładoznawczych przez rumuńskich polonistów. Bez odwoływania się do recenzji, materiałów prasowych czy referatów wygłoszonych na krajowych oraz międzynarodowych konferencjach w latach 2000–2023, z uwagi na ograniczenia edytorskie, wymieniam jedynie kilka najnowszych pozycji kształtujących recepcję polskiego fenomenu poetyckiego w Rumunii: monografia Cristiny Godun *Teatrul lui Tadeusz Różewicz* [Teatr Tadeusza Różewicza] (2008), w której dwa obszerne rozdziały poświęcono drodze polskiego pisarza od poezji do dramatu oraz recepcji jego twórczości w Rumunii; rozprawa doktorska Mădăliny Goanță *Poetica spațiilor alternative și ipostaze ale memoriei în creația Wisławy Szymborska* [Poetyka alternatywnych przestrzeni a hipostazy pamięci w twórczości Wisławy Szymborskiej] (2019), obejmująca również rozdział dotyczący głównych kierunków w polskiej poezji XX wieku; tom zbiorowy *Symbolismul în literaturile slave* [Symbolizm w literaturach słowiańskich] (2020), przygotowany pod redakcją Camellii Dinu, zawierający rozdziały poświęcone polskiemu symbolizmowi, autorstwa Cristiny Godun i Constantina Geambașu; studium wprowadzające (s. 5–34) do antologii *Polski romantyzm mesjanistyczny* (2022), opracowane przez Vasile Mogę; a także wiele innych.

Wszystkie te osiągnięcia, przedstawione diachronicznie w kluczowych publikacjach wydawniczych, stanowią zwieńczenie długiej i cenionej tradycji przekładów literatury polskiej na język rumuński. Uzyskana do tej pory mozaika perspektyw pozwala rumuńskim czytelnikom odkrywać różnorodne oblicza polskiej wrażliwości poetyckiej i twórczej wyobraźni, a jednocześnie przyczynia się do popularyzacji kultury słowa w obu przestrzeniach literackich. Podtrzymuje również zainteresowanie zarówno współczesnymi, jak i na nowo odkrywanymi zjawiskami estetycznymi, które wzbogacają obraz literatury środkowoeuropejskiej i wzmacniają jej trwałą obecność w międzynarodowym obiegu kulturowym.

ANEKS

Przekłady polskiej poezji na język rumuński (2000–2024)

Tomy poetyckie

- Baran M., *De la vișine putrezite la proceduri amoroase* [Od gnijących wisienek do zabiegów miłosnych], przeł. I. Diaconu-Mureșan, Charmides, Bystrzyca 2018.
- Barańczak S., *Mușcă-ți limba* [Ugryź się w język], przekład i przypisy C. Geambașu, wstęp i tab. chron. J. Dembińska-Pawelec, Eikon, Bukareszt 2018.
- Bonowicz W., *Ecouri și alte poeme* [Echa i inne wiersze], przeł. S. Daici, Tracus Arte, Bukareszt 2014.
- Dąbrowski T., *Pătratul negru* [Czarny kwadrat], przekład i wstęp C. Geambașu, Eikon, Bukareszt 2020.
- Hartwig J., *Versuri americane* [Wiersze amerykańskie], przeł. C. Geambașu, V. Moga, wstęp C. Geambașu, ePublishers, Bukareszt 2023.
- Herbert Z., *89 de poezii* [89 wierszy], przeł. R. Janowska-Lascăr, wyd. przygotowane przez E. Iordache, Timpul, Jassy 2001.
- Herbert Z., *Pan Cogito*, przekład i wstęp C. Geambașu, Paideia, Bukareszt 2008.
- Herbert Z., *Labirint cu pereții spați* [Labirynt z pękniętymi ścianami], wybór, przekład i wstęp C. Geambașu, Tracus Arte, Bukareszt 2018.
- Iłakowiczówna K., *În șoptă* [W szeptach], przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wstęp C. Geambașu, Paideia, Bukareszt 2008.
- Iłakowiczówna K., *Zboruri de Icar. În șoptă* [Lot Ikara. W szeptach], przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, Eikon, Bukareszt 2024.
- Jarniewicz J., *Confiscarea instrumentelor* [Przepadek narzędzi], wybór i przekład C. Geambașu, posłowie M. Koronkiewicz, Tracus Arte, Bukareszt 2019.
- Karasek K., *Pentru cine tac clopotele* [Komu milczy dzwon], wybór i przekład C. Geambașu, ePublishers, Bukareszt 2019.
- Kochanowski J., *Lamentații / Treny*, wyd. dwujęz., przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, Pa-ralela 45, Pitești 2003.
- Kochanowski J., *Cânturi* [Pieśni], przeł. C. Geambașu, P. Stoicescu, Paideia, Bukareszt 2022.

- Koehler K., *Răpirea Europei [Porwanie Europy]*, przeł. C. Geambașu, wstęp I. Staroń, Tracus Arte, Bukareszt 2024.
- Kornhauser J., *O cameră mai mare decât pâinea [Pokój większy od chleba]*, wybór, przekład i wstęp C. Geambașu, Tracus Arte, Bukareszt 2018.
- Kornhauser J., *Fabrica de drojdie [Drożdżownia]*, przeł. R. Iftime Keskin, Casa Cărții de Știință, Kluż-Napoka 2022.
- Krynicky R., *Poeme alese (1969–2009) [Wiersze wybrane]*, wybór, przekład i wstęp C. Geambașu, Excelsior Art, Timișoara 2014.
- Krynicky R., *Crește viața noastră [Nasze życie rośnie]*, wybór, przekład i wstęp C. Geambașu, Editura Universității din București, Bukareszt 2019.
- Leszkiewicz A., *Apocalipsă pseudo-câinească [Apokalipsa psa]*, przeł. I. Diaconu-Mureșan, Casa Cărții de Știință, Kluż-Napoka 2022.
- Leśmian B., *Lunca [Łąka]*, wybór, przypisy, tab. chron. i wstęp C. Geambașu, przeł. C. Geambașu, P. Stoicescu, wyd. Excelsior Art, Timișoara 2013; Editura Universității din București, Bukareszt 2019.
- Mickiewicz A., *Sonete din Crimeea / Sonety krymskie*, wyd. dwujęz., przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wstęp i przypisy C. Geambașu, Paideia, Bukareszt 2005.
- Mickiewicz A., *Balade și romanțe. Sonete din Crimeea [Ballady i romanse. Sonety krymskie]*, przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wstęp B. Dopart, przypisy i posłowie C. Geambașu, Eikon, Bukareszt 2022.
- Miłosz C., *Podul de catifea [Aksamitny most]*, przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wstęp i wybór C. Geambașu, Art, Bukareszt 2012.
- Miłosz C., *Acel ceva [To]*, przekład i przypisy C. Geambașu, wstęp A. Fiut, Tracus Arte, Bukareszt 2022.
- Nawrocki A., *Poeme alese [Wiersze wybrane]*, przeł. N. Mareș, ePublishers, Bukareszt 2015.
- Nawrocki A., *Czas dawny miniony / Timpul demult apus*, wyd. dwujęz., przeł. C. Geambașu, Editura Universității din București, Bukareszt 2018.
- Norwid C.K., *Kolebka pieśni. Wybór wierszy / Leagănul cîntului. Antologie de versuri*, wyd. dwujęz., przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wybór, wstęp i tab. chron. C. Geambașu, Ratio et Revelatio, Oradea 2018.
- Polkowski J., *Când Dumnezeu e șovăielnic [Kiedy Bóg się waha]*, przeł. C. Geambașu, wstęp W. Ligęza, Ratio et Revelatio, Oradea 2020.
- Polkowski J., *Glasuri [Głosy]*, przeł. C. Geambașu, posłowie J.M. Ruszar, Ratio et Revelatio, Oradea 2021.

Poświatowska H., *Când vreau să trăiesc țiep* [Zawsze kiedy chcę żyć krzyczę], przeł.

I. Diaconu-Mureșan, Tracus Arte, Bukareszt 2022.

Rózewicz T., *Poem deschis* [Poemat otwarty], przeł. C. Geambașu, Humanitas, Bukareszt 2014.

Sommer P., *Dimineața pe pământ* [Rano na ziemi], przeł. C. Geambașu, posłowie P. Śliwiński, Charmides, 2015.

Sośnicki D., *Familia P.* [Państwo P.], przekład i wstęp V. Moga, Tracus Arte & Max Blecher, Bukareszt 2011.

Szyborska W., *Clipa / Chwila*, wyd. dwujęz., przekład, wstęp i przypisy C. Geambașu, Paideia, Bukareszt 2003.

Szyborska W., *În râul lui Heraclit* [W rzece Heraklita], przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, wstęp i przypisy C. Geambașu, Paideia, Bukareszt 2003.

Szyborska W., *Poezii alese* [Wiersze wybrane], przeł. N. Mareș, Prut Internațional, Kiszyniów 2006.

Szyborska W., *Portret din memorie* [Portret z pamięci], przekład i wstęp C. Geambașu, Lider, Bukareszt 2014.

Szyborska W., *Versiunea întâmplărilor* [Wersja wydarzeń], przeł. P. Stoicescu, C. Geambașu, Tracus Arte, Bukareszt 2018.

Twardowski J., *Vremea nedespărțirii* [Czas bez pożegnań], wstęp A. Iwanowska, przeł. C. Geambașu, B.M. Polipciuc, Ratio et Revelatio, Oradea 2015.

Twardowski J., *Stihuri cu har pentru mici și mari* [Wiersze natchnione dla małych i dużych], przeł. P. Stoicescu, B.M. Polipciuc, ePublishers, Bukareszt 2021.

Walas Z., *Versuri alese* [Wiersze wybrane], przekład i wstęp V. Butulescu, Violinne.online-literature.com/Ebook/, 2015 [e-book].

Wojtyła K., *Triptic roman* [Tryptyk rzymski], wstęp i przekład N. Mareș, Colosseum, Bukareszt 2003.

Wojtyła K. / Papież Jan Paweł II, *Poeme alese* [Wiersze wybrane], wyd. II, przeł. N. Mareș, wstęp F.-J. Lozano, Prut Internațional, Kiszyniów 2015.

Zagajewski A., *În căutarea luminii* [W poszukiwaniu światła], przeł. C. Geambașu, M. Ilie, wstęp J. Dembińska-Pawelec, Eikon, Bukareszt 2018.

Antologie

10 poeți cracovieni [10 krakowskich poetów], wybór i przekład V. Butulescu, 2012 [e-book].

101 poeți polonezi [101 polskich poetów], wybór, przekład i wstęp N. Mareș, Editura Academiei Române, Bukareszt 2018.

Antologia poeziei poloneze [Antologia poezji polskiej], wybór i przekład N. Mareş, „Ivan Krasko”, Arad 2007.

Din lirica poloneză contemporană [Ze współczesnej liryki polskiej], przeł. V. Butulescu, 2016 [e-book].

Întâlniri – Poezii din Ucraina și Polonia [Spotkania – wiersze z Ukrainy i Polski], przeł. C. Geambaşu, L. Săvescu, V. Moga, I. Diaconu-Mureşan, M. Ilie, M. Hoşciuc, Tracus Arte, Bukareszt 2022.

Lirica feminină poloneză [Polska liryka kobieca], wybór i przekład N. Mareş, ePublishers, Bukareszt 2016.

Poduri: Bucureşti – Varşovia. Antologie Poeţi români. Poeţi polonezi = Mosty: Warszawa – Bukareszt: Antologia Poeci polscy. Poeci rumuńscy, przekład z j. polskiego C. Geambaşu, M. Ilie, V. Moga, P. Stoicescu, Wydawnictwo Książkowe IBiS – Charmides, Warszawa–Bystrzyca 2018.

Literatura

Geambaşu C., 2002, *Scriitori polonezi (secolul XX)*, Paideia, Bucureşti.

Geambaşu C., 2013, *Bolesław Leśmian între simbolism şi antisimbolism*, w: B. Leśmian, *Lunca*, przeł. C. Geambaşu, P. Stoicescu, Excelsior Art, Timişoara, s. 7–20.

Nagy I.K., 2020, *Introducere în traductologie sau noţiuni şi concepte fundamentale în teoria şi practica traducerii*, Scientia, Kluż-Napoka.

Velea S., 2004, *Silue literare din Țara Vistulei*, Pegasus Press, Bucureşti.

Vilceanu T., Dejica D., 2022, *Traducerea şi traductologia din România la graniţa dintre milenii*, w: *O istorie a traducerilor în limba română în secolul al XX-lea*, vol. II, red. M. Constantinescu, D. Dejica, T. Vilceanu, Editura Academiei Române, Bucureşti, s. 2020–2040.

MARINA ILIE – PhD, Faculty of Foreign Languages and Literatures, University of Bucharest, Romania / dr, Wydział Języków i Literatur Obcych, Uniwersytet Bukareszteński, Rumunia.

Assistant Professor at the Polish Philology Section within the Department of Russian and Slavic Philology Faculty of Foreign Languages and Literatures, University

of Bucharest, where she lectures on Polish literature and culture and teaches Polish language classes. Author of the monograph *Iosif Brodski. Avataruri ale eului* [Joseph Brodsky. Hypostases of the Self] (București 2014). Co-author of *Marele dicționar polon-român* [The Great Polish-Romanian Dictionary] (București 2019) and several collective volumes, including *Postmodernismul în literaturile slave* [Postmodernism in Slavic Literatures] (București 2018). She is a literary researcher and translator. She is also educated in philosophy. Her research interests focus on Polish contemporary literature, literary comparatistics, translation and the reception of Polish literature in Romania.

Adiunkt w Zakładzie Filologii Polskiej, w Instytucie Filologii Rosyjskiej i Słowiańskiej, na Wydziale Języków i Literatur Obcych Uniwersytetu Bukareszteńskiego, gdzie prowadzi wykłady z literatury i kultury polskiej oraz zajęcia z języka polskiego. Autorka monografii *Iosif Brodski. Avataruri ale eului* [Josif Brodski. Hipostazy „Ja”] (București 2014). Współautorka słownika *Marele dicționar polon-român* [Wielki słownik polsko-rumuński] (București 2019) oraz kilku tomów zbiorowych, m.in. *Postmodernismul în literaturile slave* [Postmodernizm w literaturach słowiańskich] (București 2018). Badaczka literatury i tłumaczka. Posiada także wykształcenie filozoficzne. Jej zainteresowania naukowe skupiają się wokół polskiej literatury współczesnej, komparatystyki literackiej, przekładu i recepcji literatury polskiej w Rumunii.

E-mail: marina.ilie@lils.unibuc.ro